

## VÄLIKYSYMYS 2/2009 vp

### Työttömyyden kasvun pysäyttäminen ja nuorten työllistäminen

#### *Eduskunnan puhemiehelle*

Talouden taantuma Suomessa ja ulkomailla syvenee. Sekä vienti että tuonti ovat supistuneet voimakkaasti. Tilastokeskuksen mukaan maaliskuussa 2009 tuotanto pieneni 10,8 prosenttia vuoden 2008 maaliskuusta. Teollisuustuotannosta on leikkautunut viidennes pois, rakennusalaalla syöksy on vielä voimakkaampaa. Talouden lama on siirtymässä entistä selvemmin myös palvelualoille. Kuntatalouden vaikeudet kasvavat tänä ja ensi vuonna.

Hallituksen talouspoliittinen linja on perustunut tuloveron kevennyksille, ja niiden varaan hallitus on rakentanut pääasiallisen talouden elvytyksen. Talouden laman ja voimakkaan epävarmuuden aikana tehdyt veronkevennykset eivät ole lisänneet toivotussa määrin kulutusta tai kotimaista kysyntää. Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n mukaan tehokkainta elvytystä ovat kuitenkin julkisten menojen tilapäinen lisäys, erityisesti julkiset investoinnit, ja kulutuskysyntää ylläpitävät toimet.

Finanssikriisi on muuttunut työllisyyskriisiksi. Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennusteen mukaan kahden seuraavan vuoden aikana menetetään lähes kaikki se työllisyyden kasvu, joka viime vaalikaudella luotiin. Kun työttömyysaste maaliskuussa 2008 oli 6,4 prosenttia, oli se tämän vuoden maaliskuun lopussa noussut 8,3 prosenttiin. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömyys nousee ensi vuonna jo 10 prosenttiin. Työllisten määrä laskee vuoden 2008 tasosta vuoteen 2010 mennessä yhteensä noin 150 000 hengellä.

Nuorten tilanne on huolestuttava: nuoria oli tämän vuoden maaliskuussa työttöminä 30 000 henkeä, mikä tarkoittaa noin 53 prosentin kasvua edellisen vuoden maaliskuuhun verrattuna. Eri-tyisesti on kasvanut nuorten miesten työttömyys. On ennustettu, että nuorisotyöttömyys kasvaa edelleen jo kesään mennessä, koska vastavalmistuneiden on aiempaa vaikeampaa saada työtä.

Eri koulutusohjelmista on valmistunut työttömiksi useita tuhansia henkilöitä viime vuotta enemmän. Myös ammattiin valmistuminen on monen nuoren kohdalla vaarassa siksi, että työnantajat eivät talousvaikeuksiensa takia ota opiskelijoita harjoitteluun.

Lomautettuina on useita kymmeniä tuhansia ihmisiä. Lomautusten määrän ja keston ennakoidaan edelleen jatkavan kasvuaan ja muuttuvan irtisanomisiksi. Lisäksi iso osa irtisanomisista kohdennetaan selvästi ikääntyneisiin työntekijöihin. Suuri määrä alle 60-vuotiaita on varsin kevein perustein työnnetty ns. eläkeputkeen samaan aikaan, kun yleisenä tavoitteena on, että suomalaiset pysyisivät töissä nykyistä pidempään.

Toimenpiteet, jotka estävät nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvua, ovat nyt erittäin tärkeitä. Tätä vuotta ja myös vuotta 2010 koskevilla ratkaisuilla on olennaisia vaikutuksia laskusuhdanteen haitallisten jälkivaikutusten estämisessä. Jos työllisyyttä parantavia toimia ei heti tehdä, on vaarana, että meillä on muutaman vuoden päästä paljon pitkäaikaistyöttömiä henkilöitä,

syrjäytyneitä nuoria sekä tämän lisäksi ratkottavanamme väestön ikääntymisen tuomat haasteet.

Tässä hälyttävässä tilanteessa hallitus on myöntänyt työttömyyden hoitoon vähemmän määrärahaa kuin hyvän työllisyystilanteen aikana. Huolimatta muutamista hallituksen tänä keväänä tekemistä määrärahalisäyksistä määrärahat uhkaavat loppua kesken useissa TE-keskuksissa.

Hallituksen mukaan se antaa seuraavan lisätalousarvionsa syksyn budjettiriihen yhteydessä elokuussa. Uudet työllisyysmäärärahat olisivat siten alueilla käytettävissä aikaisintaan lokakuussa. Tämä on aivan liian myöhään. Jos työllisyysmäärärahoja lisätään vasta syksyllä, on työ- ja elinkeinokeskusten mahdotonta suunnitella toimintaansa pitkäjänteisesti.

Loppuvuosi näyttääkin työttömien aktivointitoimien osalta lohduttomalta. Määrärahojen puutteen vuoksi usean TE-keskuksen alueella on ongelmia esimerkiksi työnhakijoiden pääsyssä koulutukseen. Työ- ja elinkeinokeskukset ovat jo nyt sitoneet työllistämis- ja koulutustoimiin tarkoitetut määrärahat lähes sataprosenttisesti. Jos alueet eivät saa kesän aikana lisärahoitusta, toimenpiteet loppuvat ja avoin työttömyys uhkaa kasvaa todella voimakkaasti.

Työ- ja elinkeinotoimistojen resurssit ovat puutteelliset. TE-toimistot olivat ylikuormitettuja

ja jo ennen taloustaantumaa mm. valtionhallinnon tuottavuusohjelman vuoksi. Taantumassa työttömien mahdollisuudet saada henkilökohtaista palvelua ovat entisestään heikentyneet. Monissa toimistoissa hoidetaan usein vain ns. alkupalvelut eli työnhaun uusiminen ja työttömyysturvan maksun käynnistäminen.

Nuoret tarvitsevat tukea työelämäänsä pääsystä. Nuorten yhteiskuntatakuu, jonka tarkoituksena on turvata koulutus-, työ- tai harjoittelupaikka alle 25-vuotiaille, ei toteudu. Jos työ- ja elinkeinotoimisto ei tarjoa juuri muuta palvelua kuin merkitsemisen työnhakijarekisteriin ja työttömyyskorvauksen, voi nuorten tilanne heiketä entisestään ja he saattavat jäädä kokonaan koulutuksen ja muiden työllistämistoimien tavoittamattomiin.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Aikooko hallitus korjata talouspolitiikkansa suunnan ja ryhtyä heti järeisiin toimiin työttömyyden kasvun pysäyttämiseksi sekä antaa välittömästi eduskunnalle työllisyyttä ja erityisesti nuorten työllistymistä parantavia esityksiä?*

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2009

Tarja Filatov /sd  
Lauri Kähkönen /sd  
Sirpa Paatero /sd  
Jouko Skinnari /sd  
Saara Karhu /sd  
Maria Guzenina-Richardson /sd  
Päivi Lipponen /sd  
Jutta Urpilainen /sd  
Marjaana Koskinen /sd  
Anneli Kiljunen /sd  
Tuula Väättäinen /sd  
Matti Saarinen /sd  
Jacob Söderman /sd  
Heli Paasio /sd

Maarit Feldt-Ranta /sd  
Marko Asell /sd  
Tommy Tabermann /sd  
Antti Vuolanne /sd  
Valto Koski /sd  
Ilkka Kantola /sd  
Tero Rönni /sd  
Rakel Hiltunen /sd  
Krista Kiuru /sd  
Eero Heinäluoma /sd  
Liisa Jaakonsaari /sd  
Antti Kalliomäki /sd  
Pia Viitanen /sd  
Pauliina Viitamies /sd

**VK 2/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.**

Satu Taiveaho /sd  
Sinikka Hurskainen /sd  
Esa Lahtela /sd  
Tuula Peltonen /sd  
Katja Taimela /sd  
Merja Kuusisto /sd  
Erkki Tuomioja /sd  
Matti Ahde /sd  
Susanna Huovinen /sd  
Miapetra Kumpula-Natri /sd  
Jukka Gustafsson /sd  
Kimmo Kiljunen /sd  
Johannes Koskinen /sd  
Merja Kyllönen /vas  
Esko-Juhani Tennilä /vas  
Veijo Puhjo /vas  
Mikko Kuoppa /vas  
Jyrki Yrttiaho /vas  
Martti Korhonen /vas  
Matti Kauppila /vas

Matti Kangas /vas  
Unto Valpas /vas  
Pentti Tiusanen /vas  
Erkki Virtanen /vas  
Annika Lapintie /vas  
Kari Uotila /vas  
Paavo Arhinmäki /vas  
Bjarne Kallis /kd  
Leena Rauhala /kd  
Toimi Kankaanniemi /kd  
Päivi Räsänen /kd  
Kari Kärkkäinen /kd  
Tarja Tallqvist /kd  
Sari Palm /kd  
Timo Soini /ps  
Pertti Virtanen /ps  
Raimo Vistbacka /ps  
Pentti Oinonen /ps  
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps